

8 september 2019 (Heilig Avondmaal)

'ONGEMAKKELIJKE GENADE VAN GOD'

Bijbellezing: 2 Samuel 7, 1-17

Waarom wilde David opeens een huis voor God bouwen? Hij zegt het heel nobel: 'het kan toch niet zo zijn dat ik in een groot, luxueus huis woon en mijn God in een tent? Of... heeft David toch stiekem ook nog zijn eigen naam op het oog? Hij had eindelijk rust van al het oorlog voeren en nu kon hij beginnen aan een prestigeproject? Wilde hij misschien stiekem niet herinnerd worden als 'degene die toen en toen die prachtige tempel voor God heeft gebouwd'? Zo ging dat namelijk vroeger nog wel eens: het bouwen van prachtige tempels en beelden en offerplaatsen was een mooi middel om je eigen roem te vergroten. Het was een uiting van vroomheid en een prachtig visitekaartje ineen. Zo ging het trouwens soms ook bij de bouw van kerken in de middeleeuwen. De ene stad moest natuurlijk wel net een iets hogere kerktoeren hebben dan de andere stad... De kerktoeren van Leeuwarden was bedoeld om de kerktoeren van Groningen te evenaren of te overtreffen..., maar het ging letterlijk en figuurlijk scheef... Als je nu in Leeuwarden deze kerktoeren bezoekt, dan vertelt men met trots hoe bijzonder scheef en krom de toren is... Hebben ze toch nog een mooi visitekaartje eraan overgehouden...

Nu, ik ben zelf meer geneigd om de goede motieven van David erin te lezen. David zag immers – zoals hij tegen de profeet Nathan zegt – zijn eigen prachtige huis van kostbare materialen... en daarbij is de tabernakel, de tent van God, ja ook al zijn dat misschien ook heel kostbare materialen hoor!... maar het is en blijft *een tent*. Dat kan niet. De profeet Nathan meent volgens mij dezelfde goede intenties te bespeuren bij David, want als David zijn plannen met hem heeft gedeeld – of eigenlijk nog maar half met hem heeft gedeeld - geeft de profeet Nathan David meteen Goddelijke toestemming: 'doe wat in uw hart is, de HEERE is met u'.

Maar daarmee was Nathan iets te snel. Nathan had iets te voorbarig gesproken in de Naam van de HEER. En daarom wordt Nathan naar David teruggestuurd. Niet om David te berispen – en ook dat wijst er volgens mij op dat David echt zuivere motieven had - maar toch: de HEERE wilde niet dat David een huis, een tempelcomplex voor Hem zou gaan bouwen. Waarom niet? God gaf twee redenen die Nathan moest overbrengen en daar wil ik met u nu naar gaan kijken. Want die twee redenen zijn niet zomaar logisch redenen..., ze vertellen iets over God Zelf.. en over Wie God voor jou en mij wil zijn.

Ten eerste wil God niet dat David voor Hem een tempel gaat bouwen, omdat God altijd al in een tent had gewoond. Nu, dat betekent meer dan 'God is het wel gewend om daarin te wonen', zoals wel eens ziet bij sommige oudere echtparen die het veel fijner vinden om in hun oude, koude huisje te blijven wonen in plaats van naar een appartement te verhuizen dat veel aangenamer en praktischer is. Nee, dat God al die eeuwen door in een tent heeft gewoond, vertelt iets over God Zelf: God is niet in een huis te stoppen. God is niet te lokaliseren: daar en daar is God. Zo'n tempel bouwen..., dat is heel erg mooi..., een prachtig geschenk voor God..., maar het kan ook iets hebben van 'Natuurlijk is God in ons midden, kijk maar, daar en daar staat Zijn huis'. Maar God is niet vast te pinnen, te claimen. Hij is vrijmachtig. Hij is vol van beweging. Hij laat Zichzelf

zien Zijn wijze. En Hij verbergt Zich op Zijn tijd. Hij laat Zich soms heel nabij ervaren, maar soms kan je Hem ook als heel ver weg ervaren. Zo'n tent laat iets van God zien: God is geen onderdeel van ons huisje, boompje, beestje..., onze straat, onze stad en onze God. Nee, God laat Zich niet in een hokje of huisje stoppen. We kunnen God niet inkaderen tussen de muren van ons denken en begrijpen. God laat Zich niet vestigen..., maar is de Heilige God Die Zijn eigen weg gaat..., Die met ons Zijn geheel eigen weg gaat..., Die ons mee wil nemen onderweg..., op Zijn weg... naar Zijn toekomst. Vandaar: een tent.

Maar... later heeft God toch wel voor Zichzelf een tempel laten bouwen. Slechts één generatie later al, door Davids zoon Salomo. Hoe zit dat? ... Nu komen wij dichtbij het tweede argument wat Nathan aan David moet bekend maken. Want: waarom bouwden al die buurvölkeren om Israël allemaal tempels voor hun goden? Om hun goden gunstig te stemmen. Om hun goden in een goede mood te brengen. Om op deze manier en nog talloze andere manieren hopelijk een goede oogst te kunnen krijgen, vruchtbaarheid, vrede, of overwinning in oorlogstijd. Maar zo wilde God niet gediend worden. Dat is het grote verschil tussen God en de goden. Goden moesten gunstig gestemd worden. Je kon als het ware met hen onderhandelen: je geeft iets..., je bouwt wat moois voor hen... en je ontvangt iets terug... En als dat niet werkt en je toch een misoogst krijgt, nou, dan geef je de volgende keer nog veel meer geschenken en offers..., in de hoop dat je dan wel gehoord wordt door de god van de vruchtbaarheid en goede oogst. Maar zo wil God niet omgaan met Zijn volk. Hij wil wel in een tempel wonen... - en die tempel zal er later wel komen inderdaad – maar *alleen op Gods initiatief*. Als God de opdracht daartoe geeft. Zodat het duidelijk zou zijn dat geen offer, geen prachtig huis, geen goud en zilver de basis zullen vormen van de relatie tussen God en Zijn volk..., maar *Gods* initiatief, Gods genade, Gods liefde voor Zijn volk.

God wil niet onder ons wonen omwille van geschenken, het prachtige huis, of een bijzondere offergave waar Hij eigenlijk wel van onder de indruk moet zijn..., God komt naar ons toe... op eigen initiatief..., uit liefde..., uit pure genade. Niet Davids goede bedoelingen – hoe goed ze misschien ook waren hoor! – zouden de reden vormen dat God in hun midden, in een tempel te Jeruzalem wilde wonen..., maar Gods genade dat Hij in al Zijn Goddelijkheid en andersheid tussen gewone mensen woning wilde houden.

God is daarmee heel anders dan al de andere goden en voorstellingen die mensen van goden hadden. Precies het tegenovergestelde. Want Nathan moest aan David vertellen: niet u zal voor God een huis bouwen, maar *God zal voor u een huis bouwen!* Hier is sprake van een woordspel: huis, dat kan in het Hebreeuws meer dan een woning, vier muren en een dak, betekenen. Huis, dat is ook: gezin, nageslacht, al 'je hebben en je houden'. 'God zal je huis, je nageslacht, heel je bestaan rijk zegenen, David! Je troon zal vast staan. Je koninkrijk zal groots zijn. En je nageslacht zal het koninkrijk bestendigen. Niet jij..., maar God zal geven.'

Ik probeer mij het voor te stellen hoe dit voor David is geweest... Ik denk heel mooi natuurlijk..., die prachtige beloften die God doet, hoe God goed voor David zal zijn... maar ik denk dat het misschien ook wel ongemakkelijk zou voelen. David kijkt uit zijn cederhouten raam... en ziet daar die tent staan. Het klopt eigenlijk niet. Je zou wat willen doen..., maar...

Gods genade is eigenlijk heel ongemakkelijk.

Ik ben eigenlijk wel benieuwd hoe u, jij dat zelf beleeft... De God waarin wij geloven..., de Schepper Die aan het begin van je leven heeft gestaan..., is een God van genade. U en ik leven van pure genade. Geloven, dat is dan ook allereerst een leren *ontvangen*.

Heel vaak als we over geloof spreken, hebben wij het over doen. Dingen die moeten. Dingen die wij willen, willen veranderen, willen bereiken, menen te moeten doen, waarin wij moeten groeien. En wij moeten volgens de regels leven. Bepaalde goede gewoonten vasthouden, zoals Bijbellezen, bidden, de kerkgang, een goed boek lezen. Maar geloven is allereerst en bovenal 'ontvangen'. Geloven, dat kan dus ook niet op contractbasis: je geeft wat van je tijd, je aandacht en energie aan God... en je verwacht eigenlijk wat terug... En als je God niet de tijd en aandacht geeft die Hij verdiend, ja, dan sta je in de schuld. Wij geven..., God geeft... Wij vergeten te geven, God vergeet ons. Wij gehoorzamen God en God zal ons dan wel zegenen. En als dat niet gebeurt, dan vraag je je vertwijfeld af: hoe kan dit bestaan? Bestaat God wel? ... Maar geloven kan niet op contrastbasis. Niet bij de God van David in ieder geval. Het is geen 'geven en nemen'. Het is geen 'voor wat hoort wat'. Het is pure genade. Van God uit.

En dat is lastig. Dat voelt soms heel ongemakkelijk. Ook niet zo goed voor je zelfbeeld misschien... Je staat met lege handen. Je komt niet zo ver met je beredeneren, je begrijpen..., of met je goede intenties als het om het geloof gaat. Je staat met lege handen voor God. Maar laat God – onbegrijpelijk maar waar - nu een God zijn die niets liever wil dan geven...! 'David, jij zult geen huis voor Mij bouwen..., Ik zal voor jou een huis bouwen!'

Het is nu nog maar één stap naar het Avondmaal. Want straks aan de Avondmaaltafel komen wij God op dezelfde manier tegen, als David toen in zijn gesprek met de profeet Nathan. Ook straks zal er tegen u en mij gezegd worden, niet: 'geef', maar 'neem en eet'. Ontvang wat Ik jou geven wil. Ontvang. Meer niet. Leef van Mijn genade.

David wordt vervolgens ook nog beloofd dat er een zoon van hem op de troon zal zitten. Die zal voor God een huis gaan bouwen. God zal Zijn koningschap voor eeuwig bevestigen, hij zal voor altijd koning zijn. 'Ik zal hem tot een Vader zijn en hij zal voor Mij tot een zoon zijn', zegt God. Nu, deze beloften zijn uitgekomen in Davids zoon Salomo. Salomo heeft voor God een huis, een tempel, mogen bouwen. Salomo heeft een groots imperium opgebouwd. Maar ja..., Salomo is alweer 3000 jaar geleden... en zijn koninkrijk, wat is daar van overgebleven? Een hopeloos verdeeld Israël op dit moment, wat iedereen voor zich tegen eigendom claimt. Die belofte die Nathan aan David mocht doen over dat bijzondere nageslacht..., die belofte is niet *geheel* tot vervulling gekomen in de persoon van Salomo. Ook niet in al die andere koningen uit Davids geslacht die de geschiedenisboeken hebben gehaald. Nee, er moest nog één Zoon uit Davids nageslacht komen...: Jezus. Jezus is Degene Die werkelijk God Vader mocht noemen, zoals Nathan al voorzegde, Jezus is Diegene Die vanuit de hemel als 'Mijn geliefde Zoon' werd aangesproken. Hij is de ware Zoon van God en Zoon van David, Wiens rijk geen einde zal hebben.

Wat ik zo mooi vind – en wat David misschien nooit had kunnen bedenken op dat moment – is dat deze langverwachte Zoon van hem precies op die manier Koning zal zijn, zoals God nu met David omgaat. Want Jezus is ook gekomen, om te geven. Jezus is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, zo zegt Jezus op een moment tegen Zijn discipelen als zij

niets begrijpen van Zijn Koninkrijk dat zal komen. Jezus is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. Hij zocht niet voor Zichzelf een huis..., Hij verlangde geen tempel of paleis..., een kribbe dat was genoeg bij Zijn komst naar de aarde. De Zoon des Mensen heeft niets waarop Hij Zijn hoofd kan leggen om te rusten, zo zei Jezus eens tegen Zijn leerlingen. Geen tempel. Geen huis. Zelfs geen kussen of een dak boven zijn hoofd.

In dit moment, waarop God Zichzelf aan David laat kennen, zien wij al de gelaatstreken van de Heere Jezus. Zo Vader, zo Zoon. Ook in Jezus, juist bij Jezus, worden wij geconfronteerd met die hele ongemakkelijke genade van God: dat je met lege handen staat..., dat je moet leren ontvangen. Want als je hier naar de Avondmaaltafel gaat, kan je niets meenemen. God wil niet gevoed en gediend worden..., Hij is gekomen om jou het levende brood te geven..., om u te dienen.

'Mijn goedertierenheid zal niet wijken van je troonsopvolger, David!', zo kreeg David te horen. Dus onvoorwaardelijke goedheid, liefde en trouw..., ondanks al ons stukwerk en oppervlakkigheid, haast en twijfels... Die genade van God is zo wonderlijk groot... God is een God Die niets liever wil dan voor die kleine herdersjongen David grootmaken. Een God Die niets liever wil dan ons hopeloos ingewikkelde mensen tot Zijn Koninkrijksburgers te maken. Een Zoon van God Die met een waskommetje de voeten van die aardse mensen gaat wassen. God Die Zich in Zijn Zoon laat kruisigen..., alles laat afnemen... om ons alles te geven. .... Dat is uiterst ongemakkelijk om daarin te geloven. Dat is raar. Dat is bizar. Dat is Evangelie.

Heeft u in deze geschiedenis van David iets van God en Gods genade geleerd? Als je het nog niet helemaal goed hebt begrepen..., kom dan straks naar de Avondmaaltafel. Daar mag je diezelfde God ontmoeten in Zijn Zoon. Je zult verrast worden, zoals David. Want God is een God Die je wilt laten delen in Zijn wonderlijke genade. Daarvan mag je leven. Daar mag je van opleven. Daardoor mag je het kunnen uithouden. Daardoor kan je zelfs eenmaal sterven.

Wonderlijke genade van een wonderlijke God. Neem en eet.